

Język starosławiński

autor: Vladimir bnt Iwanowicz

Słowem wstępu.
























Slawianie lub Slawińczycy to naród słowiański, który osiedlił się na Wyspach Teutońskich w nieokreślonym i bliżej nam nieznanym okresie historycznym. Słowianie napotkali na Wyspach obcy sobie kulturowo naród- Enderasjan, którzy posiadali wysoko rozwiniętą technikę, wierzenia i obyczaje oraz własne pismo runiczne. Slawińczycy nie wykształcili własnego systemu piśmiennictwa. Nowi przybysze przejęli enderskie runy i na ich podstawie wytworzyli własne pismo. Ta praca traktować będzie o starosławińskim języku, piśmie i gramatyce. Naukowcy dość długo prowadzili badania nad tym prastarym językiem, mojej osobie przypadł zaszczyt podzielenia się wynikami badań.

Moje poszukiwania rozpocząłem od przetłumaczenia "Księgi Reveliasza", sławińskiego traktatu teologicznego odkrytego w 2000 roku w okolicach Zielnyboru. Prace nad zrozumieniem gramatyki, zasad pisowni trwały długo, głównie w oparciu o znany już nam język enderski. Tym oto sposobem udało się nam odszyfrować prastary język naszych słowiańskich przodków.

Pismo i alfabet, czyli przystosowanie runy enderskiej.

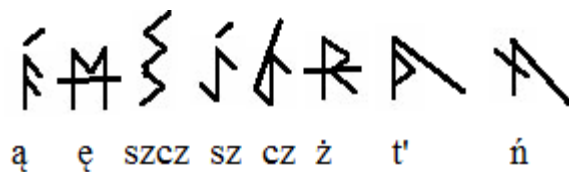
Zgodnie z enderską legendą runy miały zostać podarowane ludziom przez bogów. Ich tajemnice odkryć miał medrzec Naturos, który z czasem sam stał się bóstwem. Oświecenia miał doświadczyć po kilku dniach wyczerpującej ascezy przybity do drzewa łasną włócznią, wygłodzony i zmęczony. W pewnym momencie na skraju śmierci bogowie zlitowali się nad Naturosem objawiając mu runy. Tak miało powstać pismo Enderasjan.

Slawińczycy jako naród niepiśmienny szybko zaadaptowali pismo sąsiadów przystosowując je nieco do własnych wymogów językowych. Poniżej przedstawiam tabelę z runami i ich łacińskimi odpowiednikami fonetycznymi oraz enderską nazwą runy.

Runa	Odpowiednik	Nazwa runy
	A	Ansuz
	B	Berkano
	C	Algiz
	D	Dagaz
	E	Ehwaz
	F	Fehu
	G	Gebo
	H	Hagal
	I	Isa
	J	Jeran
	K	Kenaz
	L	Laukaz
	M	Mannaz
	N	Nauthiz
	O	Odala
	P	Perdo
	R	Raido
	S	Sowelo
	T	Thurisaz
	U	Uruz
	W	Wunjo
	X	Laukaz
	Y	Tiwaz
	Z	Iwaz

Slawińcy posiadali oczywiście pewien problem w szybkim przystosowaniu pisma sąsiadów do własnej mowy i wymogów fonetycznych. Slawińcy posiadali takie dźwięki jak: dwie samogłoski nosowe (ą, ę), oraz miękkie t', wymawiane na końcach wyrazów jako ć. Posiadali również dziwięki sz, cz, szcz, ź, a także miękkie spółgłoski jak ń.

Slawińscy pisarze początkowo dźwięk ą zapisywali runą A, dźwięk ę runą E, dźwięk t' runami TI, dźwięki cz, sz, szcz nie były zapisywane w ogóle! Dopiero z czasem, mniej więcej na początku IX w. dodano dodatkowe runy:



Gramatyka, czyli wstęp do zrozumienia.

Jak oczywiście wiadomo język jest tworem żywym i ulega przemianom. Opisywany w mojej pracy język oparty jest przede wszystkim na języku z "Księgi Reveliasza" [więcej na jej temat w rozdziale pt.: "Księga Reveliasza, wiekopomne odkrycie"], czyli z czasów największej świetności i najintensywniejszego rozwoju. Pracę poświęconą gramatyce i składni podzielono na trzy części: koniugacja, deklinacja oraz nieodmienne części mowy.

Koniugacja, odmiana przez osoby.

Koniugacji w języku starosławińskim podlegają: czasowniki (występujące w czterech podstawowych czasach, trzech tybach i trzech stronach gramatycznych). Oto jak wyglądają osoby gramatyczne:

aza - ja

ty - ty

on - on

ona - ona

ono - ono

my - my

vy - wy

oni - oni

Czasownik występuje w czterech czasach gramatycznych:

a) teraźniejszym (w tabeli oznaczony jako A),

b) przyszłym złożonym:

- z formą czasu przeszłego (Ba),

- z formą bezokolicznika (Bb).

c) przeszłym (C)

d) zaprzyszłym (E).

Koniugacja na podstawie czasownika pravijć - mówić, rozmawiać

os.	A	Ba	Bb	C	D
aza	praviję	budę pravijl/ pravijla/ pravijlo	budu pravijć	pravijl/ pravijla pravijlo	byl/ byla/ bylo pravijć
ty	pravijisz	budisz pravijl/ pravija/ pravijlo	budisz pravijć	pravijl/ pravijla pravijlo	byl/ byla/ bylo pravijć
on	pravij	budi pravijl	budi pravijć	pravijl	byl pravijć
ona	pravij	budi pravijla	budi pravijć	pravijla	byla pravijć
ono	pravij	budi pravijlo	budi pravijć	pravijlo	bylo pravijć
my	pravijm	budim pravijli	budim pravijć	pravijli	byli pravijć
vy	pravijt'e	budit'e pravijli	budit'e pravijć	pravijli	byli pravijć
oni	praviją	budiją pravijli	budiją pravijć	pravijli	byli pravijć

Tryby czasownika są trzy:

a) oznajmujący,

b) przypuszczający,

c) rozkazujący.

Pierwszy z trybów tworzy się tak, jak to prezentuje tabela powyżej. Drugi z trybów tworzy się poprzez dodanie między osobą, a czasownikiem słówka "bimut". Czasownik, za tym słówkiem zawsze występuje w czasie przeszłym np.:

Aza bimut napijsal slovozbijor. - Ja napisałbym księgę.

Tryb rozkazujący tworzymy również prosto, poprzez odjęcie osoby, a w jej miejsce wstawienie tzw. **partykuły rozkazu "żec"** np.:

Żec idijć stvožijć mir. - Idź stworzyć świat (słowo Prabogów do Kostroboga).

Strony również opierają się na tzw. **partykułach stron "već" oraz "se"**.

Stronę czynną występuje wtedy, kiedy wykonawcza czynności (podmiot) oddziałuje poprzez czynność (orzeczenie). Nie będzie ona omawiana,

ponieważ jej budowę prezentuje tabela koniugacji.

Stronę zwrotną budują się poprzez dodanie **partykuły strony zwrotnej "sę"**:

Stvožijli sę sami iz sjebije. - Stworzyli się sami z siebie.

Stronę bierną występuje wtedy, kiedy czynność (podmiot) nie oddziałuje poprzez czynność (orzeczenie). Tworzy się tę stronę poprzez **partykuły strony biernej "već"**:

Bogi već stvožijć czerez mene - Bogowie zostali stworzenie przeze mnie.

Po owym zaimku zawsze występuje czasownik w bezokoliczniku! Czasu wypowiedzi należy skądś nikąd "domyslać" się z kontekstu całej wypowiedzi.

Deklinacja, odmiana przez przypadki.

Deklinacji podlegają: rzeczowniki, zaimki, przymiotniki, imiesłowy oraz liczebniki. Najprostszy rodzaj deklinacji posiadają zaimki, od których tworzy się również zaimki dzierżawcze.

W języku występuje siedem przypadków: Mianownik (kto? szczo?)
Dopełniacz (kogo? szcijego?) Celownik (komu? szcijemu?) Biernik (kogo? szczo?)
Miejscownik (o kija? o szcijm?) Narzędnik (iz kija? iz szcijm?)
Wołacz (używany niezwykle rzadko).

Tabela deklinacji zaimka osobowego:

Mianownik	aza	ty	on	ona	ono	my	vy	oni
Dopełniacz	mene	t'ebije	jego	jej	jego	nas	vas	ih
Celownik	mene	tobije	jemu	jej	jemu	nam	vam	im
Biernik	mene	t'ebije	jego	ją	jego	nas	vas	ih
Narzędnik	iz meną	iz t'ebiją	iz nijm	iz nija	iz nijm	iz nami	iz vami	iz nir
Miejscownik	o mene	o t'ebije	o nim	o njej	o nim	o nas	o vas	o nijl
Wołacz	aza	ty	on	ona	ono	my	vy	oni

Zaimek dzierżawczy tworzony jest od zaimka osobowego poprzez dodanie **partykuły zaimka dzierżawczego "iv"** (liczba pojedynczej) oraz **"ivej"** (liczba mnoga).

aza- ja aza iv- mój aza ivej - moje

ty - ty ty iv - twój ty ivej - twoje

Partykuła zaimka dzierżawczego otrzymuje odpowiednie końcówki w zależności od rodzaju rzeczownika przed którym stoi: - a (dla rodzaju żeńskiego) oraz - o (dla rodzaju nijakiego)

aza iv - mój aza iva - moja aza ivo- moje aza ivej - moi/moje

Rzeczownik posiada więc trzy rodzaje gramatyczne: męski, nijaki i żeński oraz liczbę mnogą.

Przymiotnik przyjmuje również odpowiednie końcówki w zależności od rodzajnika:

blagoslavijennji (- **ji dla r. męskiego**) - błogosławiony

blagoslavijennjia (- **jia dla r. żeńskiego**) - błogosławiona

blagoslavijennjio (- **jio dla r. nijakiego**) - błogosławione

blagoslavijenni (- **i dla l.mn.**) - błogosławieni/ błogosławione

Przymiotnik podlega stopniowaniu najczęściej poprzez dodanie przedrostków do tematu:

stopień równy: brak przedrostka

stopień wyższy: saj -

stopień najwyższy: naj -

gromkij -> sajgromkij -> najgromkij

duży/wielki -> bardziej duży/ większy -> najbardziej duży/ największy

Nieodmiennie części mowy.

Do nieodmiennych części mowy zaliczyć możemy: spójniki, partykuły, przyimki, przysłówki i wykrzykniki.

"Księga Reveliasza", wiekopomne odkrycie.

Wykopaliska w okolicach Zielyboru prowadzone były od 1998 roku. Przez dwa lata udało się wydobyć z ziemi pozostałości pod drewnianym grodzie, dobrze zachowaną ceramikę oraz posągi bóstw w świątyni. To właśnie na terenie świątyni archeolodzy z Teutońskiego Instytutu Historii odkryli "Księgę Reveliasza" w 2000 roku. Zachowała się niezwykle dobrze, była przechowywana w trzech glinianych wazach włożonych jedna w drugą z

wyobrażeniem Kostroboga, największego bóstwa Slawińczyków o czterech obliczach.

Na pozostałych kartach pełno było slawińskich run. Jej odszyfrowania podjęliśmy się zaraz następnego dnia po odkryciu. Strony księgi, w niektórych miejscach wybrakowane ujawniły nam tajemnicę. Był to traktat teologiczny kapłana Kostroboga z tamtejszej świątyni o imieniu Reveliasz. O nim samym wiemy bardzo mało, tyle, co ujawniła się pierwsza karta:

*"Aza iv nemo ijest Reveliasz,
najgromkij bożji ofiarnik Kostroboga,
pisijennik tej książki".*

Sama księga opowiada o stowrzeniu świata przez bogów, ich hierarchizacji i opisy Sfer Świata, w których bogowie mieli przebywać. Znajdują się tam również obszerne opisy rytuałów i świąt.

Księga jest niezwykłym znaleziskiem, ponieważ pomagała nam badaczom zrozumieć język naszych przodków, a także odszyfrować wiele innych inskrypcji runicznych min.: na posagach bogów i władców. Znalezisko niesie ze sobą bogaty bagaż kulturowy, a w szczególności pozwala nam zrozumieć religijność Slawińczyków przed chrystianizacją.

Bibliografia.

"Religia Sławian przed chrystianizacją" V. Iwanowicz

"Pismo Enderasjan" autor nieznany

"Księga Reveliasza" odkryta w 2000 roku w okolicach Zielnyboru